

AGS
2026

ÖSYM'nin 08.01.2026
tarihinde açıkladığı
AGS konu dağılımlarına
göre hazırlanmıştır.

MEB-AGS

EĞİTİM BİLİMLERİ

KONU ANLATIMLI

•

Gelişim Psikolojisi
Öğrenme Psikolojisi
Rehberlik
Öğretim Yöntem ve Teknikleri
Eğitim ve Öğretim Teknolojileri
Program Okuryazarlığı
Sınıf Yönetimi
Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme

•

Kitabın baskı tarihinden
sonraki güncellemelere erişebilmek
için QR kodu okutunuz.

PEGEM AKADEMİ

KOMİSYON

MEB-AGS EĞİTİM BİLİMLERİ KONU ANLATIMLI

ISBN 978-625-8516-98-2

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© Pegem Akademi

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayinevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

1. Baskı: 2026 Ankara

İLETİŞİM

Pegem Akademi: Shira Ticaret Merkezi, Macun Mahallesi 204 Cad.

No: 141/33, Yenimahalle/Ankara

Yayınevi: 0312 430 67 50

Dağıtım: 0312 434 54 24

Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60

www.pegem.net

yayinevi@pegem.net

0538 594 92 40

[pegemakademi](https://www.instagram.com/pegemakademi)

Yayın - Proje: Pegem
Dizgi-Grafik Tasarım: Gülnur Öcalan
Kapak Tasarım: Pegem

Baskı: Ankara Özgür Matbaacılık
1250. Cad. No: 25 Ostim Yenimahalle/Ankara

Yayıncı Sertifika No: 51818
Matbaa Sertifika No: 46821

İÇİNDEKİLER

Gelişim Psikolojisi

Temel Kavramlar.....	1
Gelişim Psikolojisinde Araştırma Yöntemleri.....	8
Gelişimi Etkileyen Faktörler.....	13
Biyolojik Gelişim.....	16
Gelişim Görevleri.....	21
Bilişsel Gelişim.....	24
Ahlâk Gelişimi.....	65
Çözümlü Test.....	71
Kaynakça.....	78

Öğrenme Psikolojisi

Temel Kavramlar.....	79
Öğrenmeyi Etkileyen Faktörler.....	83
Davranışçı Kuramlar.....	89
Bilişsel Davranışçı Kuramlar.....	123
Bilişsel Kuramlar.....	131
Hümanistik (İnsancıl) Yaklaşım.....	147
Çözümlü Test.....	150
Kaynakça.....	158

Rehberlik

Çağdaş Eğitim Anlayışı ve Rehberlik Hizmetleri.....	159
Özel Eğitim Hizmetleri.....	172
Rehberlikte Hizmet Alanları.....	178
Rehberlik Türleri.....	186
Bireyi Tanıma Teknikleri.....	205
Psikolojik Danışma Kuramları.....	224
Öğretmen-Öğrenci İletişimi.....	230
Rehberlikte Örgütlenme Sistemi.....	235
Çözümlü Test.....	242
Kaynakça.....	249

Öğretim Yöntem ve Teknikleri

Temel Kavramlar.....	250
Öğretim Model ve Yaklaşımları.....	252
Öğretim Stratejileri.....	277
Öğretim Yöntemleri.....	283
Grupla Öğretim Teknikleri.....	292
Kavram Öğretimi.....	310
Öğrenme Stratejileri ve Stilleri.....	319
Düşünme Becerileri.....	325
Çözümlü Test.....	328

Eğitim ve Öğretim Teknolojileri

Temel Kavramlar.....	336
Öğretim Araç-Gereçlerinin Sınıflandırılması.....	337
Görsel Tasarım Öğeleri ve Özellikleri.....	341
Grafik Türleri.....	346
Yansı Sunumu Hazırlama İlkeleri.....	348
Teknoloji Destekli Eğitime Yönelik Materyaller/Teknikler.....	350
Ders Kitapları.....	352
Öğretmen Eğitiminde Güncel Konular.....	353
Yapay Zekânın Ele Aldığı Konular.....	355
Çözümlü Test.....	359
Kaynakça.....	365

Program Okuryazarlığı

Eğitimle İlgili Temel Kavramlar.....	367
Türk Eğitim Sistemi.....	380
Program Geliştirmenin Temel Kavramları.....	383
Program Geliştirmenin Kuramsal Temelleri.....	390
Program Geliştirme Yaklaşım, Model ve Tasarımları.....	398
Program Geliştirme Çalışma Gruplarının Oluşturulması.....	408
Program Geliştirmede İhtiyaçların Analiz Edilmesi.....	410
Program Hedeflerinin (Kazanımlarının) Yazılması.....	415
İçeriğin (Kapsamın) Seçimi ve Düzenlenmesi.....	429
Eğitim Durumlarının Düzenlenmesi.....	436
Sınama Durumlarının (Ölçme ve Değerlendirme) Düzenlenmesi.....	440
Programın Denenmesi.....	441
Programın Değerlendirilmesi.....	442
Programlara Süreklilik Kazandırılması.....	446
Yeni Yaklaşımlar, Eğitim ve Öğretimde Plan.....	447
Yeni İlkokul Programları.....	450
Çözümlü Test.....	453
Okuryazarlık.....	459
Dijital Okuryazarlık ve Alt Bileşenleri.....	464
Dijital Okuryazarlık ile İlişkili Okuryazarlık Türleri.....	466
Çözümlü Test.....	468

Sınıf Yönetimi

Sınıf Yönetimini Etkileyen Unsurlar.....	474
Sınıf Yönetimi Modelleri.....	480
Sınıf Yönetiminin Boyutları.....	482
Çözümlü Test.....	503
Kaynakça.....	509

Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme

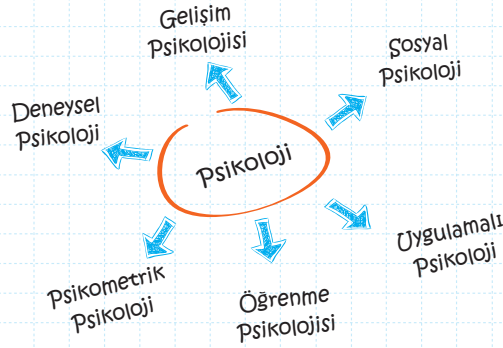
Ölçmenin Temel Kavramları.....	511
Ölçme Araçlarında Bulunması Gereken Nitelikler.....	526
Eğitimde Kullanılan Ölçme Araçları.....	545
Ölçme Sonuçları Üzerinde İstatistiksel İşlemler.....	573
Çözümlü Test.....	606
Kaynakça.....	612

1. BÖLÜM Temel Kavramlar

Psikoloji

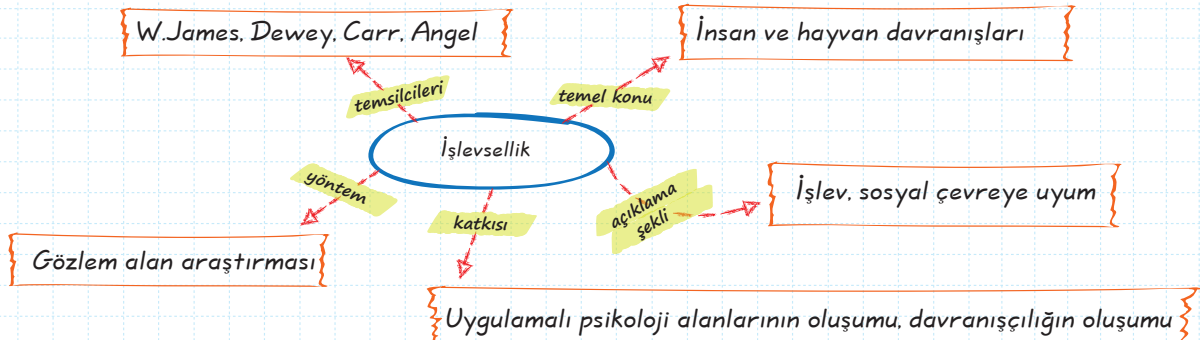
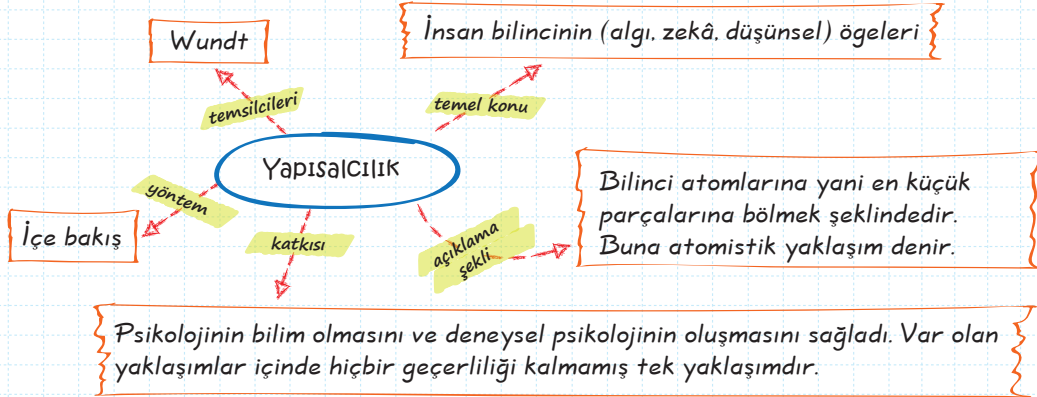
Bireyin davranışlarının nedenlerini ve nasıl oluştuğunu araştıran bilimdir.

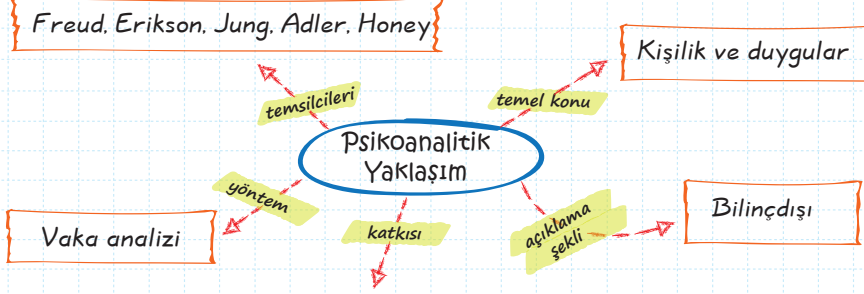
Örneğin, bir birey neden yalan söyleme davranışı sergilerken diğeri sergilemiyor? Bazı bireyler trafik kurallarına uyarken bazı bireyler neden uymuyorlar? Bir birey neden hayal kuruyor, bir birey neden ve nasıl halüsinasyon görüyor?

Psikolojik Yaklaşımlar

Gelişim psikolojisinde insan gelişimini açıklamak için yaklaşımlar bulunmaktadır. Bu yaklaşımların genel özelliği insan gelişimini belli bir bakış açısıyla ele alıp açıklamalarıdır.

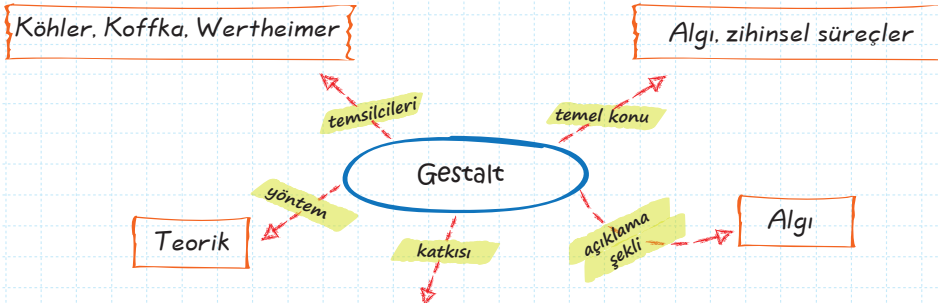
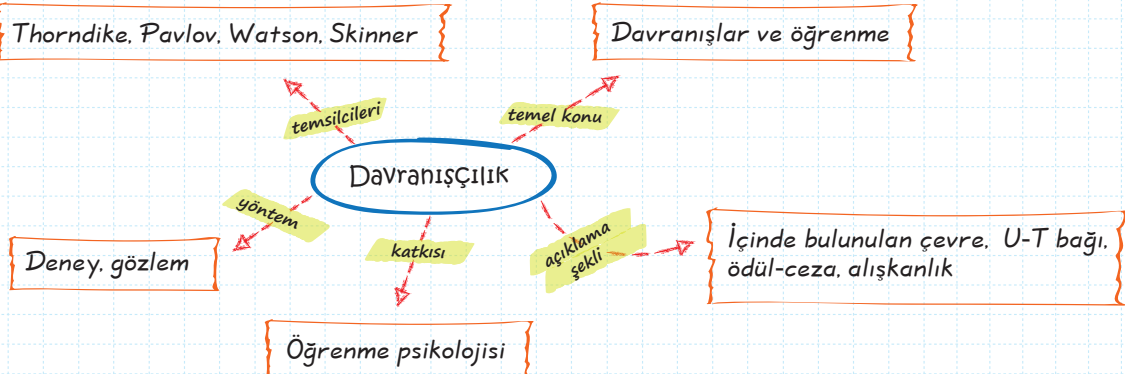

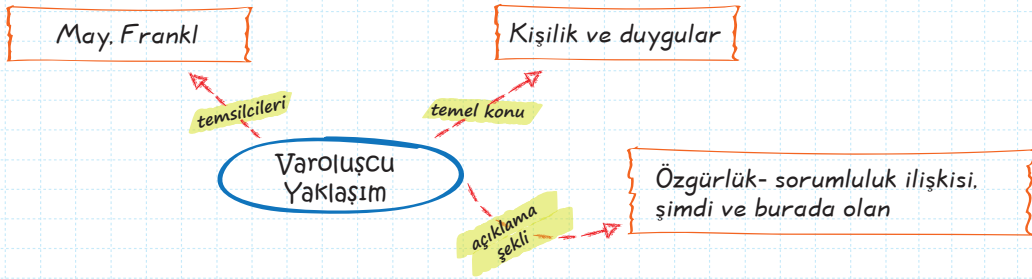
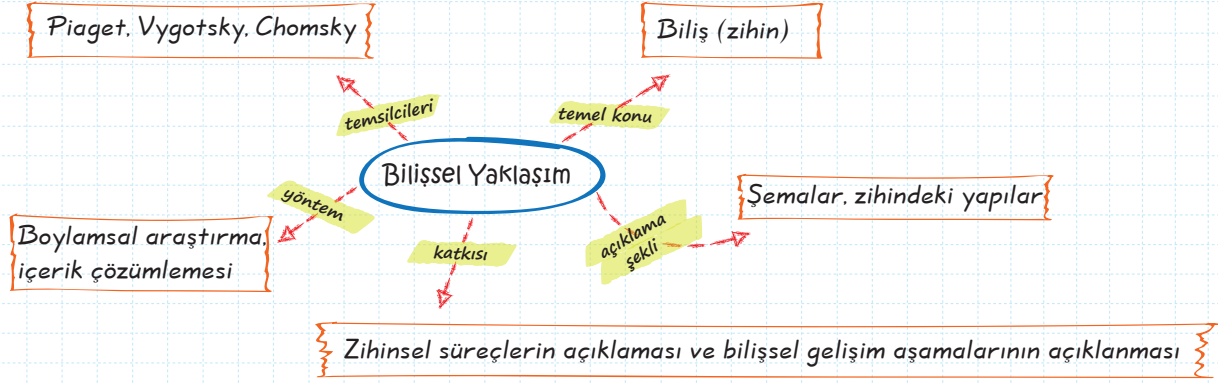
Kişilik üzerine en kapsamlı incelemedir. Bazı olguları yalnızca psikanaliz açıklayabilmektedir.

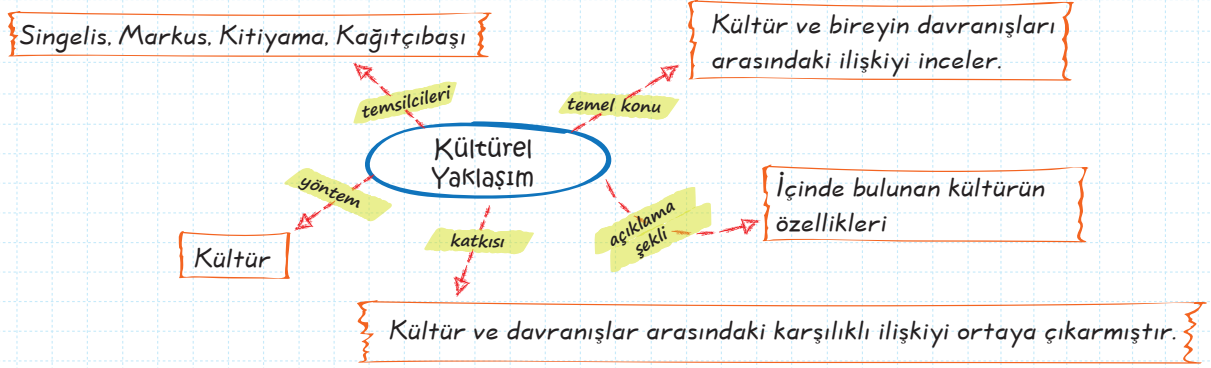
Örnek:

Eğitilmiş, tamamen sağlıklı bir kişinin nasıl terörist olduğu gibi.

Ön bilgilerin önemi, içgörüsüz öğrenme ile karmaşık bilişsel süreçlerin nasıl yapıldığını gösterme

Ekolojik Sistem Kuramı

Kuramın en önemli temsilcileri Bronfenbrenner, Bernstein ve Barker'dır. Bu kuram insan gelişiminin ekolojisi üzerine odaklanır. Gelişim sürecinde insanın ekolojik çevresinin önemini vurgular. Bu ekolojik çevreyi aileden, ekonomik ve politik yapılara kadar genişletir. Bireysel gelişimi anlamak için bireyin ekolojik çevresi ile ilişkilerini anlamak gerekir. Bronfenbrenner, ekolojik çevreyi dört alt sistem içinde ele alır ve bu sistemlerin birbirleri ile karşılıklı etkileşimleri olduğunu ifade eder.

- a) **Mikrosistem** Ebeveynler, arkadaşlar, öğretmenler, komşular gibi günlük ev, okul, iş çevresidir.
- b) **Mezosistem** Kişinin yaşamındaki sistemlerin kesişimidir. Ev, okul, iş gibi sistemlerin birbirleri ile bağlantılarıdır.
- c) **Eksosistem** Bireyin gelişimini sadece dolaylı olarak etkileyebilecek dış çevredir. Babanın çalıştığı iş yeri, medya, devlet gibi.
- d) **Makrosistem** Geniş kültürel bağlamı ifade eder. Doğu-Batı kültürleri, ulusal, ekonomik, alt kültürler gibi.

Bireyin biyolojik alt yapısı mikrosistemin bir parçasıdır. Bu nedenle bu kuram zaman zaman biyolojik sistem olarak da adlandırılır. Her sistem; gelişimi biçimlendirecek rollerden, normlardan ve kurallardan oluşur. Bu kuramın temel varsayımı, ekolojik sistemlerin gelişim üzerinde çok önemli bir etkisi olduğu ve gelişimin insanın çevresindeki bu sistemlerle etkileşimi sonucu ortaya çıktığıdır.

Gelişim Psikolojisi

Gelişim psikolojisi psikolojinin alt dallarından birisidir. Gelişim psikolojisi, döllenmeden başlayıp ölüme kadar bireyde meydana gelen her türlü değişimi inceler.

Not:

Gelişim psikolojisi tüm bu değişimleri **yaşa bağlı** olarak inceler. Yani 5 yaşındaki çocukta ne tür değişim olduğunu, 10 yaşındaki çocukta ne tür değişim olduğunu, 30 yaşındaki bireyde ne tür değişim olduğunu ve 60 yaşında nelerin değişip nelerin aynı kaldığını inceler.

Değişim

Bir durumdan daha farklı duruma geçmektir. Değişim ileriye doğru da geriye doğru da olabilir; bir alanda da birden fazla alanda da, olumlu da olumsuz da olabilir.

Örnek

Bir şehirde bina yapılması, bir yolun eskimesi, ekonominin iyiye ya da kötüye gitmesi bir değişimdir.

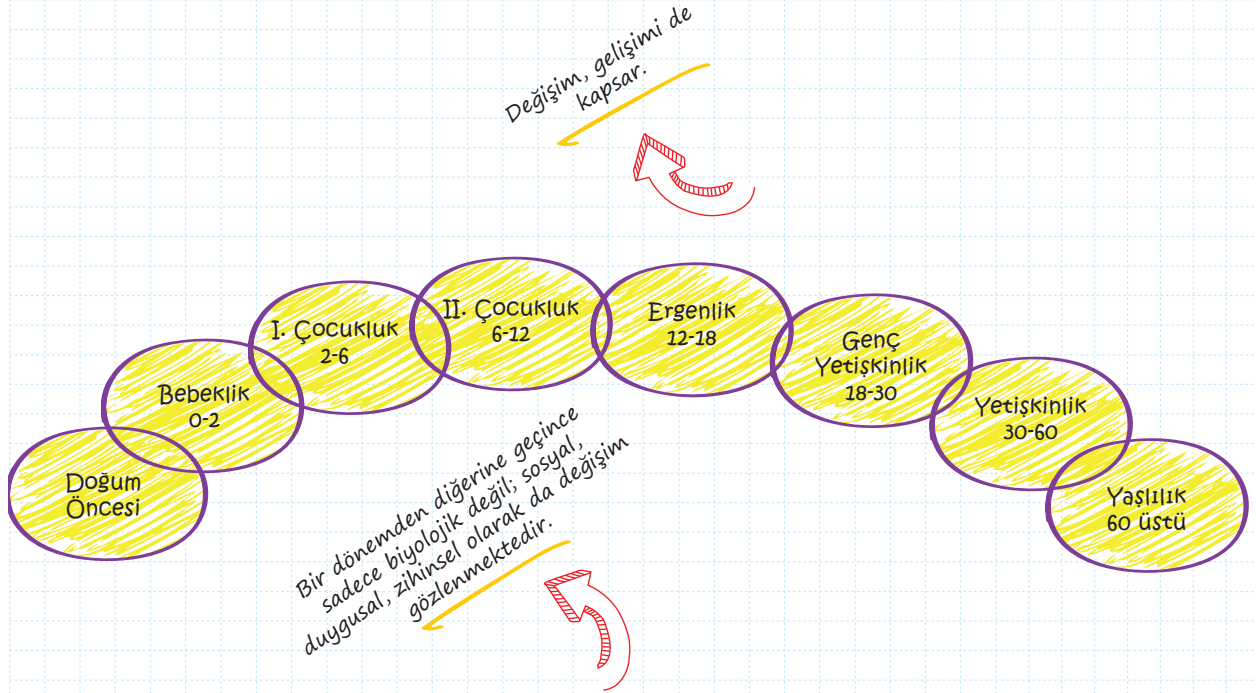
Gelişim

Gelişim ve değişimin farklarına baktığımızda şunları görürüz:

Not:

Bu üç özellik, gelişimi değişimden ayırır. İnsan gelişimine baktığımızda bu üç özelliği de oldukça net olarak görürüz.

- ⊙ Bu tabloda göze çarpan ilk önemli nokta, gelişimin belli bir yönü olduğudur. Herkes yaşlılığa ve ölüme doğru gitmektedir. Bu yön tamamen sabittir. Bu gidişi durdurmak ya da geri almak mümkün değildir. Hiç kimse genç yetişkinlikten daha ileri gitmeyeceğini ya da yetişkinlikten geri ergenliğe döneceğini düşünerek süreci geri alamaz.
- ⊙ Bu tabloda göze çarpan ikinci önemli özellik her bir değişimin birbiri ile ilişkili olması ya da birbirine dayalı olmasıdır. I. çocuk olmak için önce bebek olunmalı, ergen olmak için ise II. çocuk olunmalıdır. Genç yetişkin olmak için öncelikle ergen olunmak zorundadır. Yani her bir değişim, birbiri ile ilişkilidir; hiçbiri bir diğerinden kopuk değildir.
- ⊙ Tabloda göze çarpan üçüncü nokta, bir dönemden diğerine geçince birden çok alanda değişim olmasıdır. Birey, bebeklikten I. çocukluğa geçince yalnız biyolojik olarak değil, hem sosyal, hem duygusal hem de zihinsel olarak değişmektedir.

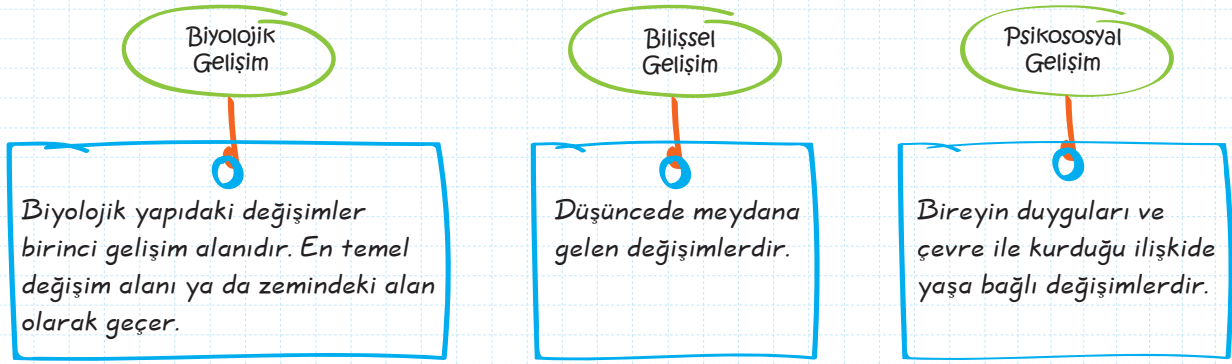
Pür Dikkat

- Gelişim psikolojisinin **en önemli özelliği**, yaşa bağlı incelemesidir.
- Yaş ile ilgili sorular genellikle olgunlaşmaya karşılık gelir. Özellikle, Piaget için **yaş ve olgunlaşma aynı anlamdadır**.

Örnek 7 yaşında bir çocuk bir şey yapabiliyorsa bu olgunlaşma demektir. Soruda yaş görüldüğü zaman ilk akla gelmesi gereken olgunlaşmadır.

Yaş, gelişim psikolojisinin en önemli özelliğidir.

Gelişim Alanları

Yaş

Yaş kavramı, gelişim psikolojisini psikolojinin diğer alanlarından ayıran temel kavramdır. Yaş, zaman ile eş anlamlı bir kavramdır. Yaş, basitçe bakıldığında bireyin doğum anından şu an içinde bulunduğumuz ana kadar geçen sürenin adıdır.

Dönem

Yaşa dayalı inceleme (bireysel farklılıklardan dolayı) sorun çıkardığı için bilim adamları "dönem" kavramını kullanır. Belli yaş aralıklarını kapsayan ve her birinde belirli biyolojik özelliklerin ön plana geçtiği gelişim aşamalarına dönem adı verilir.

Yaş Aralıkları	Dönem	Öne Çıkan Özellikler
0 - 2	Bebeklik	Vücudu kontrol
2 - 6	I. Çocukluk	Bedeni kullanarak oyun
6 - 12	II. Çocukluk	Bedeni kullanarak yapma
12 - 18	Ergenlik	Cinsel olgunlaşma
18 - 30	Genç yetişkinlik	Sosyal ilişkiler
30 - 60	Yetişkinlik	Üretkenlik
60 - 65 üzeri	Yaşlılık	Beden bütünlüğü